

Rita Tilley Wilberg:

Etikk utad og kolleger imellom – bare vanlig folkeskikk?

Dette nummeret av Tidende omhandler blant annet forskjellige praksisformer og således også muligheter for forskjellige avtaler og forhold kolleger imellom. Solopraksisen er kanskje ikke lenger det naturlige førstevalg, man ønsker samarbeidsformer og større faglige enheter, ja også tverrfaglige fellesskap er blitt populært. Det kan også synes som etablering av andre driftsformer har ført til en annen markedsføring enn det som var vanlig ved den «gamle» solopraksisen. Dette kan igjen føre til uenigheter og konflikter mellom kolleger, noe som NTFs råd for tannlegeetikk har opplevd en økende tendens til. Det er derfor naturlig å komme inn på noen av våre etiske regler og det som står der om vår oppførsel utad og i forhold til våre kolleger.

Aggressiv markedsføring

For mer enn 20 år siden, da vi nettopp hadde etablert ervervsgruppene, hadde NTF ett av sine landsmøter i Stavanger. På PTEs informasjonsmøte den gang presenterte undertegnede en sekvens hvor jeg viste amerikanske tannlegers måte å reklamere på. Etter innlegget kom flere erfarne kolleger og sa at dette kommer aldri til å skje i Norge – så kommersialiserte og illojale ville ikke norske tannleger bli.

Men hva opplever vi i dag? I telefonkataloger og ulike medier ser vi en aggressiv markedsføring med tendens til å fremheve seg selv og sin praksis som mer oppdatert enn andre. Med bedre utstyr og bruk av de nyeste behandlingsmetodene og de nyeste materialene – alt i en kamp om pasientene.

Hva sier de etiske reglene?

I et innlegg i Tidende nr. 11 i år kommenterte jeg dette i forbindelse med en henvendelse NTFs råd for tannlegeetikk hadde fått fra en lokalforening, og jeg nevnte §13 i våre etiske regler, men uten å gjengi den. §13 omhandler annonse-

ring og første ledd sier: «En tannleges annonsering må ikke inneholde noe som er uriktig eller villedende. En tannlege må heller ikke reklamere for spesielle behandlingsmetoder, instrumenter eller utstyr på en slik måte at det kan være egnet til å villedde publikum.»

En annen viktig del av §13 omhandler navn på tannlegepraksis. Her står det at: «En tannlegepraksis skal fortrinnsvis betegnes med eiers navn. Lokalforeningen kan gi tillatelse til annen betegnelse. Lokalforeningens avgjørelse kan ankes inn for NTFs råd for tannlegeetikk.»

Man skal altså søke lokalforeningen om annet navn på en tannlegepraksis enn eieren(e)s navn! Geografiske navn og steds- og gatenavn er populære alternativer. I rådet har man opplevd at det har vært søkt om geografiske navn på praksiser som er så vide at det vil virke diskriminerende for andre tannleger i området. Som eksempel kan nevnes at Østlandet tannlegesenter ikke kan godkjennes, selv om søkerne hevder at de har pasienter fra hele Østlandet.

I de fleste lokalforeninger kan styret sende kopi av søknaden om navn på praksis til alle tannlegene i området og be om kommentarer innen en gitt tidsfrist. De innkomne uttalelsene vil så bli benyttet i forbindelse med styrets behandling av navnesaken og skal følge med denne ved en eventuell anke til NTFs råd for tannlegeetikk. I større lokalforeninger er det forskjellig praksis, men én vei å gå kan være å sette navnesøknaden inn i medlemsbladet og på hjemmesiden og be om kommentarer på samme måte. Lokalforeningenes medlemsmøter kan også være et nyttig forum for en diskusjon rundt dette temaet.

Kampen om pasientene

Tilbake til «kampen om pasientene. NTFs råd for tannlegeetikk har fått innberetning om flere grove overtramp kolleger imellom. Jeg vil gjenta noen

sentrale etiske regler som er blitt brutt i flere av disse tilfellene.

§16 Kollegialitet: «En tannlege bør støtte og hjelpe sine kolleger. Opplysninger må ikke meddeles pasienten på en slik måte at de unødige virker som kritikk av en kollegas arbeid eller metoder.»

§17 Ta kontakt med kollega ved omgjøring: «Før en tannlege omgjør/fullfører, eller uttaler seg om en tidligere behandling, skal – om mulig – tannlegen kontakte angjeldende kollega. En kollega bør ikke avgi erklæring om en kollegas behandling uten å være oppnevnt som sakkyndig. Unntak kan gjøres når dette er en tjenesteplikt, når vedkommende er den eneste tannlege som kan gi slike opplysninger, eller når behandlingen må korrigeres og dette må begrunnes overfor pasienten.»

§21 Kun foreløpig hjelp: «Blir en tannlege konsultert av en pasient som vedkommende forstår ikke er ferdigbehandlet av annen tannlege, skal pasientens ordinære tannlege orienteres om den behandling som er utført.»

Her er bare fire av våre 42 etiske regler nevnt. Disse reglene ble vedtatt på NTFs representantskap i år 2000 og trådte i kraft fra 1. januar 2001 etter en omfattende moderniseringsprosess. Regelverket skulle derfor være oppdatert, men innspill til fornyelse er NTFs råd for tannlegeetikk alltid åpne for.

Synliggjør problemstillingene

Kanskje er det mangel på kjennskap til de etiske regler som er hovedårsaken til de fleste overtramp vi opplever. Må vi bli flinkere både sentralt og lokalt til å fronte de etiske reglene? De er en selvsagt del av NTFs studentundervisning, men de bør også tas frem på lokalforeningsmøter og i medlemsblad og de bør diskuteres i kvalitetssirkulene. Og vi må fortsatt bruke Tidende til å synliggjøre etiske problemstillinger og sørge for at etiske kjøre-regler er basis for det vi jobber med.

Det er jo snakk om vanlig folkeskikk!

Rita Tilley Wilberg er leder av NTFs råd for tannlegeetikk